

DECIZIE

24 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecători - Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan și Iurie Diaconu,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Adjunct al Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al bazei aeriene nr.28 din 24 aprilie 1942 în privința lui

Motînga Piotr XXXX, născut în anul XXX, originar din XXXX;

Grigoriev Luca XXX, născut în anul XXX, originar din XXXX;

Padura Piotr XXX, născut în anul XXX, originar din XXXX;

Evtodiev Miron XXX, născut în anul XXX, originar din XXXX.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al bazei aeriene nr. 28 din 24 aprilie 1942, Motînga Piotr a fost condamnat în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu aplicarea sancțiunii art. 54-2 Cod penal al RSSU, la pedeapsă capitală și confiscarea averii personale.

Grigoriev Luca, Padura Piotr și Evtodiev Miron au fost condamnați în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu aplicarea sancțiunii art. 54-2 Cod penal al RSSU și, în conformitate cu art. 46 Cod penal al RSSU (*aplicarea pedepsei sub limita minimă prevăzută de legea penală*), fiecare la 10 ani privațiune de libertate cu interdicție în drepturi în privința lui Grigoriev L. pe un termen de 5 ani, Padura P. și Evtodiev M. fiecare la 3 ani.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Motînga P. a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind mobilizat în armata roșie, din toamna anului 1941 și pînă în ziua arestării a desfășurat agitație antisovietică de ordin contrarevoluționar printre militarii subdiviziunii sale. Afară de aceasta, din anul 1942, inculpatul Motînga P. i-a atras și pe inculpații Grigoriev L., Padura P și Evtodiev M. în activități contrarevoluționare și sistematic, împreună au desfășurat activități cu caracter defetist printre militarii subdiviziunii și alor militari ai batalionului, exprimîndu-și neîncrederea în presa sovietică și calomniind comandanții armatei roșii, totodată, au lăudat regimul nazist și puterea armatei fasciste.

În cadrul ședinței de judecată, inculpații Motînga P., Grigoriev L., Padura P. și Evtodiev M. nu și-au recunoscut vinovăția și au explicat că, exercitându-și serviciul

militar în armata roșie, ei nu și-au permis să desfășoare agitație antisovietică printre ostașii armatei roșii. Au susținut că, în perioada sovietică ei au trăit bine și nu a existat nici un motiv să se implice în activități de propagandă antisovietică. În anturajul lor nu au dus nici odată conversații cu caracter contrarevoluționar, nu au lăudat armata germană și nu au avut intenții să treacă de partea inamicului.

3. Adjunct al Procurorului General, Roșioru Mircea a declarat recurs în anulare invocând temeiul prevăzut de art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al bazei aeriene nr. 28 din 24 aprilie 1942 în privința lui Motînga Piotr, Grigoriev Luca, Padura Piotr și Evtodiev Miron, încetarea procesului penal și reabilitarea acestora.

În argumentarea recursului în anulare recurentul indică:

- potrivit prevederilor art. 453 alin (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată;

- în corespundere cu art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;

- în cadrul examinării judiciare a cauzei nu a fost dovedit caracterul contrarevoluționar al acțiunilor inculpaților Motînga P., Grigoriev L., Padura P. și Evtodiev M., deoarece afirmațiile lor nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori la săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, așa cum prevede dispoziția art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU;

- instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpaților la apărare, examinînd cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie;

- hotărîrea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Motînga P., Grigoriev L., Padura P. și Evtodiev M. în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucît există circumstanțe care exclud tragerea inculpaților la răspundere penală.

4. Judecînd recursul în anulare în baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Potrivit art. 3 pct. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992 (cu modificările ulterioare), prevede, că urmează a fi declarate nevinovate și reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe teritoriul altui stat, condamnate pentru „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Motînga P., Grigoriev L., Padura P. și Evtodiev M., au fost condamnați la 24 aprilie 1942, prin sentința Tribunalului militar al bazei aeriene nr. 28, pentru desfășurarea agitație antisovietică de ordin contrarevoluționar, în lipsa apărătorului, fără a le fi respectat dreptul la apărare.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, avînd dreptul să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa.

Ținînd cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Motînga P., Grigoriev L., Padura P. și Evtodiev M., cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanelor la răspundere penală, și reabilitarea condamnaților.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunct al Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al bazei aeriene nr. 28 din 24 aprilie 1942, în privința lui **Motînga Piotr XXXX Grigoriev Luca XXXX, Padura Piotr XXXX și Evtodiev Miron XXXX**, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestora.

Decizia este irevocabilă.

Decizia publicată la 24 octombrie 2017.

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu